

Tõstamaa Gümnaasium

Nr. 6 (136) / Juuni 2007

Tõstamaa valla ajaleht

**Liina oda
lendab kaugele**

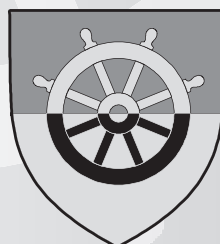
lk 9

TÄNA LEHES:

Mõtteavaldus lk 2
Tarkus tuleb tasapisi lk 2
Matemaatikaõpetaja
mõtisklused lk 3
Vallavolikogu ja
vallavalitsuse teated lk 4
Lõpetajad lk 5
Pidu lasteaias lk 6
Tõstamaa kool
ei ole prügikool lk 7
Võrdsed võimalused
kõigile lk 8
Keelega võib
haiget teha lk 10
Pootsi laat lk 10
Vana pilt jutustab lk 12
Ära jäta raha riigile! lk 13
Mälumängijad läksid
suvepuhkusele lk 14
Vald osales Pärnumaa
suvemängudel lk 14
Kuhu minna lk 15

**Tõstamaa valla 15. aastapäeva
tähistamine toimub
laupäeval, 16. juunil 2007**

kell 18.30
Tõstamaa kirikus
ansambel NOORKUU
KONTSERT

kell 22
Tõstamaa rahvamajas
TANTSUÕHTU
ERICH KRIEGER'i
bändiga

Üritused on tasuta

MÕTTEAVALDUS

□ Alles see oli, kui tulin esimesse klassi, hinges ootus ja ärevus.

Alles see oli, kui mängisin õega ning elasin muretut elu. Ootasid aega, millal lõpetan keskkooli ning alustan iseseisvat elu – täiskasvanute elu. Ootan praegugi, et see pikk ja üsna väsitav etapp minu elust läbi saaks.

Pikk ja väsitav? Mõeldes oma kooliajale, tundub see ju väga lühike ja kiiresti möödunud olevat, kuid peagi saab juba 12 aastat täis. See aeg oleks, justkui märkamatu möödunud. Üks raske katsumus seisab aga veel ees – eksamid. Ootan väga, et needki juba möödas oleksid.

Usun, et mul ei tule enam kaua oodata. Peagi on keskkool läbi ning ees seisavad uued katsumused, väljakutsed ning ootused. Ootame ju kogu aeg midagi: kes palgapäeva, kes paremat elu, võib-olla puhkusele või kalli inimese telefonikõnet. Ootused täidavad meie elu: vahel viivad need edasi ning panevad pingutama, vahel aga hirmutavad meid.

Raili Männamäe

Tarkus tuleb tasapisi

Vasakult: Raili Männamäe; Frieda Kriisa; Marie Kriisa ja Liisa Randmäe. Raili, Marie ja Liisa lõpetavad gümnaasiumi kullaga ning Frieda on põhikooli lõpetamas väga heade tulemustega.

Tarkus tuleb tasapisi, tuleb tasahilju, tarkuselt ei tasu loota kohe valmis vilju, pole tarkus ladvaubin, mida haarad käega, ei saa tarkust pähe panna võimu ega väega ...

Olivia Saar

Jälle on kätte jõudnud aeg, mil on kõlanud viimane koolikell, mis kuulutas enamusele selle kooliaasta lõppu. 9. ja 12. klassi õpilased teevad oma viimaseid eksameid ja peagi toimuvad lõpuaktused.

Õpingud hakkavad jääma seljataha, kellele suvekuudeks, kellele aga viimaseks kooliaastaks.

Teile võib lohutuseks öelda, et mööduvad aastakümned ja kui te kunagi oma klassikaaslastega kokku saate, on tavaliselt tunne, nagu polekski ajavool inimesi lahutanud.

Koolist saadud teadmised ja pingutused on jääva väärtusega, neid ei saa teilt enam keegi ära võtta. Tee teadmiste juurde on olnud erinev.

Aasta lõpul toimunud tänapäeval oli rõõm kohtuda parimatest parimatega. Selle õppeaasta „viljad”: 79 õpilast õppisid hindale „4 ja 5”.

Haridusministeeriumi kiituskirja said: Marge Maruse, Kristiina Sireli, Teele Tõnisson, Albert Lumera, Agnes Janson, Laura Jõe, Jaan-Johann Lumera, Heiko Piirme, Alice Teki, Anelle Väli, Kristel Sutt, Maret Palusalu, Maarjan Rand, Keir Lomp, Ann-Amy Vene, Freida Kriisa, Stiina-Riin Saar, Mailis Palusalu, Evelin Leerima ja Merilin Mitt.

Kooli kiituskirja said: Eliina Lillemets, Kevin Heamets, Silva-Astrid Sommer, Andrus Kiisler, Mihkel-Avo Kask, Manfred Muuga, Mehis Mitt, Tanel Tuulmees, Siiri Heind-

la, Krislin Kasemets, Gerda Maruse, Loret Miidu, Janno Pavlov, Jane Tagu, Kaile Vahtmeister, Richard Veeväli, Martin Viirna, Roland Joao, Kristjan Kase, Lillerine Lille, Anne Rudnitski, Getlin Maruse, Käröl Pöder, Madis

Koolist saadud teadmised ja pingutused on jääva väärtusega, neid ei saa teilt enam keegi ära võtta.

Rudnitski, Aaro Videvik, Kati Viirna, Andrus Leinpuu, Ken Heamets, Jarmo Sutt, Keiu Anderson, Kaarel Kase, Maarja Press, Liis Leerima, Jüri Sääsk, Merle Juurik, Andreas Leerima, Heiko Mändla, Sten-Ander Ojakallas, Tauri Palberg, Liina Laasma, Rii-

Tõstamaa Keskooli lõpuaktused

**20. juuni kell 18
9. klass**

**22. juuni kell 17
12. klass**

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm Tel. 505 5340 Küljendaja Pille Paalam,
Internet: www.parnumaa.ee/tostamaa/tt
Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Seliste Jaani pood, Pootsi pood, Tõhela pood ja raamatukogu, Tõstamaa bensiniijaam.
Trükikoda Hansaprint
Tiraaž: 600tk

na Reinson, Maali Pert, Signe Heindla, Frieda Kriisa, Stiina-Riin Saar, Mart Randmäe, Tambet Kivisild, Nele Tamm, Taavi Tõnisson, Mailis Palusalu, Evelin Leerima, Leana Langus, Mari-Jaana Jaagu, Gloria Vimberg, Eda Vallimäe.

Kolm kuldmedalit: Marie Kriisa, Liisa Randmäe ja Raili Männamäe. Üks hõbemedal: Õie Merimaa. Kaks aastaõpilast: Frieda Kriisa ja Mailis Palusalu.

Aineolümpiaadidel ja konkurssidel osales 70 õpilast, neist parimad tulemused olid:

1. koht Maret Palusalu eesti keeles, õpetaja Triinu Pert

1. koht Marvin Mitt matemaatikas, õpetajad Karin Mitt ja Aivar Luhaorg

1. koht Andreas Leerima peastarvutamises, õpetaja Karin Mitt

2. koht Merilin Mitt geograafias, õpetaja Heili Timm

3. koht Maret Palusalu matemaatikas, õpetaja Karin Mitt

1. koht Indrek Idvand tööõpetuses, õpetaja Agu Lasn

3. koht Kärol Pöder ja Robert Rand kunstikonkursil, õpetaja Inger Vahuvee

1.-2. koht Keiu Anderson, Maret Palusalu, Merle Juurik, Ann-Amy Vene ja Taavi Tõnisson sudokus, õpetaja Karin Mitt

2. koht Maret Palusalu väiksel koolicantol, õpetaja Ivi Kask

2. koht Eda Vallimäe koidulauliku konkursil, õpetaja Mari Lühiste

Et tšempioniks saada, võitle veel üks raund! Parimad sportlased: Eda Vallimäe, Laura Pärna, Liina Laasma, Leenu Aava, Merilin Mitt, Toivo Tinast, õpetaja Jaan Tamm

Suur tänu vanematele, õpetajatele tehtu eest!

Peatselt saavad kokku Koit ja Hämarik – heinalõhnalise suve kuulutajad. Sisukat ja sooja suve kõigile.

Tarkus tuleb tasapisi, aga kannab vilja, tarkust targalt taga nõuda pole ial hilja.

Lya Vesik

Matemaatikaõpetaja mõtisklused

Olen viimasel ajal üha enam hakanud tunnetama, et praegune õpetamissüsteem ei sobi pealekasvavale põlvkonnale – justkui ühed ei saa enam vanaviisi ja teised ei taha...

Tänapäeva lapsed on suuremas infovoolus kasvanud, nende maailmatunnetus on teine. Eriti murelikuks teeb õpilaste halvenev keskendumisvõime, pidev rahutus. Täna infoühiskonnas on see ilmselt möödapääsmatu.

Kas lepime ja laseme muudkui latti allapoole nii nagu paljudes heaoluriikides? Ehk pole probleem latti kõrguses vaid hoopis latti materjalis? Mäletan isiklike hirmutekitavaid kogemusi alumiiniumlati ületamisest ning palju suurematel kõrgustel fiiberlati ületamisest saadud enesekindlust.

Oleme ikka kinni faktiteadmistes. Miks ei võiks olla põhikooli matemaatika lõpueksamil laual valemite kogud, käsiraamatud, et siis näidata nende kasutamise oskust? Ikka pead peast koostuse külgpindala jt valemite teadma. Ikka pead ponnistama ja kartma. Kuhu jääb rõõm, enesekindlus?

Paraku ei saa õpetajad süsteemi muuta. Õppekavad, õpikud-töövihikud, taseme-tööd, eksamid, olümpiaadid jms dikteerivad oma.

Viimasel ajal on üha sagedamini sõna võetud reaallainete teemal. Seda esmalt just vabariigi presidendi poolt aastapäevakõnes. Nüüd on hakatud aru saama, et reaall ja loodusained on taas tarvis ausse tõsta, nende osakaalu õppekavas tõsta.

Hindavad tööandjadki töötajate juures vastutus- ja kohusetundekõrvaljärgmise matemaatilisi oskusi.

Paratamatult paneb see endalt küsima – mida olen

ise teinud? Minu põhimõtte järgi peab iga võimalust kasutama, mis võiks lapse arengule soodsalt mõjuda. Seetõttu oleme osalenud kõikidel jõukatsumistel.

Sel õppeaastal osalesid esmakordselt TÜ Teaduskeskuse töös 8. kl õpilased Keir Lomp ja Ann-Amy Vene ning 9. kl õpilased Mailis Palusalu ja Evelin Leerima. Töö oli raske ja aeganõudev, aga kogemused ja oskused kaaluvad vaeva.

Esmakordselt alustas TÜ Pärnu Kolledži juures tegevust Teaduskeskus 4.-6. kl õpilastele. 5. kl õpilasel Maret Palusalul on kõik tööd arvestatud, tõendi saavad ka Andrus Leinpu ja Aaro Videvik. Alustajaid oli küll rohkem, kuid paraku tuleb ka iseseisvalt vaeva näha...

Peab kasutama iga võimalust, mis võiks lapse arengule soodsalt mõjuda.

Loomulikult oleme osalenud olümpiaadidel. Tunnustust väärivad viimastel aastatel Pärnumaa matemaatika aineseksiooni poolt ellu kutsutud 5.-6. kl õpilaste matemaatikaolümpiaad, mida igal pool vabariigis ei korraldata.

Sel aastal on meil päris hästi läinud: Marvin Mitt (10.kl) I koht, Maret Palusalu (5.kl) III koht, Keir Lomp (8.kl) 4. koht, Heiko Mändla (7.kl) 6. koht.

Populaarne on „Nuputa“ võistlus. 7. kl soovis välja panna kaks võistkonda. Üks neist (Andreas Leerima, Tauri Paalberg, Heiko Mändla) saavutas 4. koha ja teine võistkond ei jäänud ka häbisse – kolmandik jäeti seljataha. Väikese klassi kohta tubli saavutus.

Eriti märkimisväärne on

Andreas Leerima absoluutne paremus peastarvutamises – kümme arvavaldist loeti suuliselt ette ja Andreas ei eksinud ühegi vastusega! Aga esmakordselt märkasid Andrease soovi võita juba mitu päeva enne võistlust ja seda oli õpetajal meeldiv tõdeda.

Esimest korda korraldati võistlused SuDoku-s. Eelnevalt korraldasime parimate väljaselgitamiseks koolisisese võistluse.

Maakondlikus arvestuses jagasime I-II kohta (koos linnaga II-III). Võistkonda kuulusid: Taavi Tõnisson (9.kl), Ann-Amy Vene (8.kl), Merle Juurik (7.kl), Keiu Anderson (6. kl), Maret Palusalu (5.kl).

Igal aastal võtame osa ülemaailmsest matemaatika-võistlusest „Känguru“. Sel aastal olid kooli parimad Kristel Sutt (ekolier), Maret Palusalu (benjamin), Keir Lomp (kadett), Marvin Mitt (juunior). Nüüd on ka 6. klassi tasemetöö sooritatud – tase on maakonna keskmine ning viimane katsumus on põhikooli lõpueksam.

Kindlasti on igaihe panus oma tegemistesse erinev, nii nagu on igal inimesel erinevad võimed. Kui ma ise põhikooli lõpus enam trennis käia ei viitsinud, ütles treener tarkuse, mis mind praegugi saadab – kellele on rohkem antud, peab ka ise rohkem andma.

Kokkuvõttes tänan kõiki õpilasi, kes armastavad matemaatikat või vähemalt hoolivad sellest. Teiega on meeldiv koos töötada! Oleme liiga väike rahvas, et latti madalale lasta, aga see latti peab siiski enesekindlust sisendama ja ületamine rõõmu valmistama.

Ilusat suvevaheaega kõigile!

**matemaatikaõpetaja
Karin Mitt**

Vallavolikogu teated

▣ Volikogu istung 1. juunil 2007.a.

▸ Kuulati vallavanema infot Kavaru külakeskuse rajamisest, lasteaia ja Ehitajate tee remondist, Kihnu programmi koosolekust, Manija sadama rekonstrueerimisest, valla 15. aastapäeva tähistamisest.

▸ Arutati Värati külas asuva sadamaala arendamise võimalusi.

▸ Kinnitati valla 2006. a. majandusaasta aruanne.

▸ Muudeti valla 2007. a. eelarvet lisades eelarvesse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt teedele eraldatud 566 tuhat krooni.

▸ Anti nõusolek Tõstamaa alevikus, Ehitajate tee 2 katastriüksuse (82602:004:0045) jagamiseks kaheks eraldi katastriüksuseks:

▸ Ehitajate tee 2 katastriüksus, maa sihtotstarve on elumaa 100 %

▸ Ehitajate Kõnnitee 2 katastriüksus, maasihtotstarve on transpordimaa 100 %.

▸ Määrati Kastna külas asuva munitsipaalomandisse taotletava Kastna Karjamaa maaüksuse sihtotstarbeks sot-

siaalmaa 100 %.

▸ Anti nõusolek Tõstamaa vallas, Männikuste külas Sepa kinnistu (katastritunnus 82602:002:0210) jagamiseks kaheks eraldi katastriüksuseks:

■ Sepa-Villu katastriüksus, maa sihtotstarve elumaa 100 %

■ Sepa katastriüksus, maa sihtotstarve maatulundusmaa 100 %.

▸ Otsustati algatada Tõstamaa vallas Kastna külas asuva Jaanuse maaüksuse detailplaneering, mille eesmärgiks on maaüksuse kaheks jagamine, ühele maaüksusele ehitusõiguse andmine ja hoonestuse tüübi määramine ning maa sihtotstarbe muutmise.

▸ Seoses eelnevaga tunnustati kehtetuks Tõstamaa Vallavolikogu 15. 09. 2006 otsus

nr. 69 "Jaanuse maaüksuse detailplaneeringu algatamine". Kinnitati planeeringu lähteülesanne.

▸ Kuulati arendus- ja keskkonnanõuniku Kerli Brandti informatsiooni Mereranna kinnistu detailplaneeringu algatamisega seotud keskkonnamõju strateegilisest hindamisest.

Eve Sahtel
vallasekretär

VALLAVALITSUSEST

▣ Tõstamaa vallavalitsus teatab Pootsi külas Mereranna kinnistu detailplaneeringu avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust ning Mereranna kinnistu detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi valmimisest, programmi avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust.

Detailplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati Tõstamaa vallavolikogu 28. 04. 2006. otsusega nr. 40. Detailplaneeringu eesmärgiks on maaüksuse kruntideks jagamine suvilate ehitamiseks ning sellega seoses maade sihtotstarvete muutmise. Krunditav maa-ala jagatakse seitsmeks kinnistuks maakasutuse sihtotstarbega suvilakruntide maa.

Kruntide teenindamise ja juurdepääsu tagamiseks moodustatakse täiendavalt teaalune liiklusmaa kinnistu ja tehnoajaliste maa kinnistu. Natura 2000 alasse jääva planeeritava kinnistu kõige madalamast osast moodustatakse maatulundus-

maad kinnistu. Detailplaneeringuala asub Natura 2000 võrgustiku alal.

Tõstamaa valla Poosti küla Mereranna detailplaneeringu algataja ja koostamise korraldaja on Tõstamaa vallavolikogu (Sadama tee 2 Tõstamaa Pärnu maakond), koostaja OÜ Arhitektibüroo Riho Jagomägi (Õhtu põik 2 80010 Pärnu), arendaja Marnie Walker ja James Black (Number 8 Apartment C Hildeth St. London SW 129RQ UK) ja kehtestaja Tõstamaa vallavolikogu (Sadama tee 2 Tõstamaa Pärnu maakond).

Detailplaneeringu algatamise otsusega ja lähteülesandega saab tutvuda Tõstamaa vallavalitsuses aadressil Sadama tee 2 Tõstamaa Pärnu maakond 88101 vallavalitsuse lahtioleku aegadel.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviija on OÜ Arhitektibüroo Riho Jagomägi (Õhtu põik 2 80010 Pärnu, kontaktisik Riho Jagomägi, info@jagomagi.ee, tel.+3724470015).

Tõstamaa valla Pootsi külas Mereranna

detailplaneeringuga ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga saab tutvuda 15. juunist - 28. juunini 2007 Tõstamaa vallavalitsuses (Sadama tee 2 Tõstamaa 88101) ja Tõstamaa valla veebilehel <http://www.tostamaa.ee>. Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi detailplaneeringu ja keskkonnamõju hindamise programmi kohta saab esitada kirjalikult kuni 28. juuni 2007 otsustajale (Tõstamaa vallavalitsusele, Sadama tee 2 Tõstamaa 88101, vald@tostamaa.ee) ja eksperdile (OÜ Arhitektibüroo Riho Jagomägi, Õhtu põik 3 Pärnu 80010, kontaktisik Riho Jagomägi, info@jagomagi.ee, tel.+3724470015).

Tõstamaa valla Pootsi küla Mereranna kinnistu detailplaneeringu ja keskkonnamõju hindamise programmi avalik arutelu toimub 29. juunil kell 10 Tõstamaa vallavalitsuses (Sadama tee 2 Tõstamaa 88101).

Piiriülese keskkonnamõju esinemist pole ette näha.

Tõstamaa Keskkooli lõpetajad 2007

9a ja 9b klassi lõpetajad: Leenu Aava, Isabel Joao, Taive Kivisild, Tambet Kivisild, Frieda Kriisa, Taavi Marus, Elina Olop, Robert Rand, Mart Randmä, Rain Reinson, Stiina-Riin Saar, Nele Tamm, Teele Tinast, Anette Toomsalu, Taavi Tõnisson, Argo Alasi, Maila Heindla, Sander Juurik, Gerdo Karotam, Marit Karotamm, Leana Langus, Argo Leerima, Evelin Leerima, Mailis Palusalu, Hardo Roško, Toomas Roško, Helena Saluste, Sirli Tamm, Anneli Aruste, Tanel Lusti, Jaan Oruvee, Martin Sobolev. Klassijuhatajad Heili Timm, Karin Mitt ja Kirsti Talu

12. klassi lõpetajad – 36. lend: Liis Heinsalu, Ida Joao, Triin Karotam, Karoliine Kask, Marie Kriisa - kuldmedal, Õie Merimaa - hõbemedal, Kerle Mikk, Ave Mägi, Raili Männamäe - kuldmedal, Liisa Randmäe - kuldmedal, Hele Ring, Kadri Salu, Eda Valimäe. Klassijuhataja Ene Jurjev

Rõõmus suve algus

Lasteaias peeti 25. mail lõpupidu, 2. juunil aga tähistasime 50. aastapäeva.

Sel aastal saatsime kooli 13 toredat ja rõõmsameelset mudilast. Neist üks alustab kooliteed sügisel valmivas uues majas Lindil, tosinajagu aga Tõstamaal. Rühmakaaslasti ootas pärast pidu üllatus: Maria koos vanematega kutsus kõiki koos kasvatajatega endale esmaspäeva hommikul külla. Lastele meeldis seal väga, neile korraldati mänge ja võistlusi, kostitati grillvorstide ja suitsukalaga. Suur tänu Signele ja Hergile kõigi küllakutsutute nimel.

30. mail nägid lapsed esietendust. Lasteaia töötajad esitasid näidendi "Mustmuri-lased", mille lavastas õpetaja Ene. Kas meie üllitis veel ilmavalgust näeb, seda näitab aeg. Mõni asi läheb seistes aina paremaks, äkki sügisel julgeme suuremgi publiku ees esineda.

31. mail tähistasime tööaasta lõppu grillipeoga Õie kaudis koduaias. Väike lõogastus kulus enne 2. juuni juubelpidustust kõigile ära.

Nüüd aga tahaksin kõigepealt tänada oma töökaaslasti, kõiki lapsi ja lapsevanemaid, endiseid töökaaslasti ja kunagisi lasteai lapsi nii toreda ja lustliku rongkäigu eest. Suur

tänu Malevale, teie loomarahvas löbustas lapsi tublisti. Soe päike küpsetas teid läbi karvkatte päris korralikult. Aitäh, et vastu pidasite.

Täna ka Lusti ja Lõbu Seltsi, teil olid väga vaimukad võistlused välja mõeldud. Tänu kuulub samuti line-tantsijatele Kaiele ja Saarale ning Õnnelale.

Vigadest õpitakse – kindlasti oleks pidanud kaasa võtma juua, soe ilm ja tantsimine tekitasid tohutu vedelikupuuduse.

Lasteaias ootasid pidulisi kohvi, mahl, maiustused ja kaks suurt ja väga maitsvat torti, millest jäi järele täpselt üks tükk.

Ka vanu fotosid vaadati suure huviga. Arvan, et meil oli tore pidu.

Lasteaia lõpuekskursioon toimus 6. juunil Vembu-Tembumaale. Ilm oli soe nagu eelmiselgi aastal, lapsed veetsid suurema osa päevast basseinides.

Kahju, et igal aastal leidub selliseid peresid, kes algul soovivad kaasa tulla, kuid bussi väljasõidu ajaks kohale ei ilmu. Võiks ju eelmisel päeval helistadagi, nende asemele saanuksid teised tulla. Äkki tuleks neil lasta sõiduraha välja maksta?

Toredat ja jätkuvalt sooja suve soovides:

Aita

Tõstamaa kool ei ole prügikool

Alates märtsist käivitus Tõstamaa Keskkoolis Keskkonna Investeeringute Keskuse poolt toetatud projekt „Tõstamaa kool ei ole prügikool”. Projekti eesmärgiks on Tõstamaa noorte keskkonnateadlikkuse suurendamine.

Käesoleva projekti raames on toimunud loengud kõikides klassides, kus räägiti prügi lagunemisest looduses ning sellest, kuidas loodus taastub inimtegevuse tagajärjel.

Aprillis toimus ekskursioon Põhja-Kõrvemaale, kus osalejad said teadmisi loodusest ning nägid, milline on Kõrvemaa loodus ning sealne prügiolukord.

Mitmed õpilased tõdesid, et Tõstamaa ümbrus on tunduvalt puhtam, sest matkates sealsetes metsades, võis matkaraja kõrval näha pea iga kilomeetril suuri prügi-hunnikuid.

Lisaks loengutele ja ekskursioonile viidi Tõstamaa kooli õpilaste seas läbi küsitlus, milles uuriti Tõstamaa valla prügiolukorda. Saadud tulemustest ilmnes, et kõige rohkem visatakse prügi maha laululavale, liivamäe otsa, bussijaama juurde, metsa alla ning poe juurde.

Vähem visatakse õpilaste arvates prahti maha koolimaja juurde, alevi suurte majade vahele, mere äärde ning vana sigala juurde. Üle 91% vastanud õpilastest leidis, et peamiselt jätaavad oma prahi maha vedelema kohalikud noored. Vaid 26% õpilastest pakkus, et prügi viskavad maha kohalikud täiskasvanud ning 21% tõi välja, et prahti loobivad maha turistid. Muude variantidena toodi välja purjus ja vanad mehed.

Prügi mahaviskamise põhjustena toodi vastustes sageli välja, et prügikastid on liiga väikesed, neid tühjendatakse harva või on neid liiga vähe. Samuti leiti, et inimesed on hoolimatud.

Hoidmaks oma kodukohata puhtana tehti ettepane-

Looduskaitse keskuse töötaja Heiki Luhamaa tutvustas looduskaitse põhimõtteid.

kuid reostajate trahvimiseks, panna neid ise koristama või andma neile rohkem keskkonnalaseid teadmisi. Vajalikuks peeti, et valla erinevatesse piirkondadesse tuleks paigutada rohkem prügikaste. (Pikema ülevaate küsitluse tulemustest leiab aadressilt http://pildid.tostamaa.ee/pdf/tostamaa_valla_prygi.pdf)

31. mail toimus Tõstamaa koolis koolikonverents teemal „Keskkond ja reostus”, kus teemadeks oli kõik keskkonna ja reostusega haakuv. TÜ Pärnu Kolledži lektor Monika Übner andis ülevaate globaalse soojenemise seostest reostusega ning TÜ Pärnu Kolledži assistent Merle Looring rääkis sellest milline on olukord Läänemeres. Konverentsi teises pooles rääkis Kerli Brandt Tõstamaa looduse väärtustest ja murelastest. Heikki Luhamaa tutvustas looduskaitse põhimõtteid üldisemalt.

Konverentsi lõpetas õpilaste autasustamine projekti raames tehtud töö eest. Nimelt pidid nad valmistama stiilseid hernehirmutisi erinevatest materjalidest,

Õpilaste valmistatud prügikastid.

mis muidu oleks visatud prügimäele. Lisaks sellele olid pea kõik klassid meisterdanud omanäolised prügikastid, mille seast siis žürii valis välja oma lemmiku. Esimese auhinna pälvisid algklassid.

Nende tegevustega projekt „Tõstamaa kool ei ole prügikool” läbi ei ole saanud. Kõik valminud prügikastid paigutatakse suveks Tõstamaa valla territooriumile, kus neil on praktiline väärtus nii prügikogumisel kui silmailu pakkujana.

Suve jooksul jälgitakse

kuidas prügikaste kasutatakse ning kuidas need ka alles püsivad, sest sageli kipub juhtuma, et valminud esemeid kiputakse „mehetegude?” tegemiseks lõhkuma ja laastama.

Ehk läheb seekord teisiti. Hoidkem ja kasutagem neid prügikaste siis hoolega!

Septembris toimub projekti kokkuvõtte ning tehakse ettepanekuid järgnevateks tegevusteks keskkonna hoidmiseks Tõstamaa vallas.

Liina Käär

„Tõstamaa ei ole prügikool” projektijuht

Võrdsed võimalused kõigile

Aastal 2007 on Euroopa Liidu peamotoks “Võrdsed võimalused kõigile”, millega püütakse lahendada nii integratsiooni- kui ka diskrimineerimise probleeme eelkõige liikmesriikides.

Võrdsed võimalused lisaks neile valdkondadele peaks olema tagatud ka mujal, näiteks tööturul, hariduses, igapäevaelus või spordis. Meie ühiskond areneb aina ja ka võrdsed tingimused muudkui paranevad, kuid siiski leidub veel Eestis valupunkte, mis vajavad lahendamist.

Väga palju arutletakse võrdse hariduse teemal, sest hoolimata mitmetest pingutustest ja muudatustest Eesti haridussüsteemis, leidub veel probleeme, mis vajavad lahendust. Neist peamine on võrdse hariduse saamise võimalus, sest haridus, nii nagu riigikaitse, on riigi strateegilise tegevuse valdkond, kus laste väljavaated ei tohi sõltuda nende endi ega omavalitsuste ebavõrdsetest majanduslikest võimalustest. Siiski valitseb olukord, kus maakoolid on alarahastatud, väljalangevus põhikoolist suur ja seega süveneb aina hariduslik kihistumine. Kõige selle muutmiseks tuleb tagada nii õpilase kui ka õpetaja ja lapsevanema kindlustunne, et hariduse omandaksid kõik õppurid vaatamata nende sotsiaalmajanduslikele võimalustele, sest igaüks peab tundma, et ta on armastatud indiviid, mitte ainult edu tagaajaja, nagu eeldab konkurentsühiskond. Kuna teadmistepõhine ühiskond vajab tugevat haridussüsteemi, siis sotsiaalsete tagatiste süsteemi korral on arvestatud igaühe võimalustega, et kasutada neid vastavalt vajadusele, nagu õppetootused kutse- ja kõrgkoolides või tasuta lõuna ja transport põhi- ja keskkooli õpilastele. Taolised tugisüsteemid tagavad kõigile õppuritele võrdsed võimalused nende võime-

tele ja vajadustele vastava hariduse omandamiseks.

Kuna võrdsed võimalused tuleb tagada ühiskonnas kõigile, siis on vajalik arvestada ka puuetega inimestega, kes samuti soovivad suhelda, saada haridust ja töötada võrdväärselt. Mitmed ühiskonnagrupid on hakanud nende võrdsuste eest võitlema ning nad ise on ka koondunud organisatsioonidesse, et seista enda õiguste eest. Kuid sagedasti pörkuvad kaunid ideed kas ametnike bürokraatia või hoopis puudega inimeste endi erimeelsustega, sest ei suudeta leida omavahel kompromissi. Siiski tuleks tagada igaühele ja sealjuures ka puudega inimesele võrdsed väljavaated nii hariduse saamiseks kui ka tööturul. Paraku pole see esialgu kõigile võimalik: trepid, kitsad ukse, abivahendite puudumised, aga ka vastava väljaõppe ja kogemusest õpetajad tavakoolis. Kuid kui inimene tunneb end ühiskonnale vajaliku ja kasulikuna, siis ta otsib erinevaid viise enda teostamiseks. Suurim eneseteostusvõimalus olekski töötamine ja seda veel meeldival erialal. Aga sobiva töö leidmise eelduseks on hea haridus, mis on vägagi tähtis ja uute võimaluste aluseks puuetega inimestele. Seejuures sõltub nende toimetulek suurel määral enda aktiivsusest ja sellest, kuivõrd seistakse enda huvide eest. Loomulikult on vajalik ka pere ja ühiskonna mõistev suhtumine ning toetus, et elus edasi pürgida, saavutada soovitud iseseisvus ja võrdsed võimalused. Nii kaua, kui puudega inimest ei võeta endaga võrdväärselt ja räägitakse temaga näiteks nunnutades, pudikeeles või ei looda temaga arvestavaid tingimusi, nagu kaldtrepid, liftid jms, ei saa ka tema areneda, sest ei anta soovitud võimalust. Seega kujuneb antud olukord mõlemale poolele kahjulikuks, sest puudega inimene ei saa olla ühiskonnale kasulik ega ennast teostada ja ühiskond jääb ilma ühest

indiviidist, kes kujundaks ja arendaks edasi nii enda kui ka teiste elu.

Ühiskonnas tuleb aga arvestada lisaks põhirahvusele ka võõrastega, kes elavad siin, sest tänapäeva Eesti on kõigi oma kodanike, mitte ainult eestlaste riik. Seega peab valitsus arendama integratsioonipoliitikat, et vältida ja ära hoida ühiskonnas tekkivaid konflikte, ning lahendada olemasolevaid probleeme, sest lõimumine on pikaajaline protsess, mis võtab aega mitmeid põlvkondi. Kõige silmatorkavamad on Eesti integratsiooniprobleemid Tõnismäe pronkssõduri juures. Eesti- ja venekeelsel kogukonnal on selle kohta vägagi erinev arvamus, mis põhineb nende erineval mõistmisel. Probleemi allikaks võib pidada vastastikuseid hirme, millest on vaja vabaneda. Terav üksteisele vastandumine aga kahjustab oluliselt Eesti stabiilsust ja arenguvõimalusi. Selle lahendamiseks tuleb kaasata inimesi ja võtta osa ühiskonna elust, hoolimata nende rahvusest. Pronkssõduri küsimuse puhul tuleks lisaks vabaneda kahepoolsetest vastastikest hirmudest, mis on tekkinud nii ajaloolistel kui ka globaalsetel põhjustel. Eduka integratsiooni peamisteks tulemusteks on Eesti kodakondsuse omandamine ja ühise riigiidentiteedi tekkimine, aga ka eesti keele väärtustamine ja tingimuste loomine vähemuskultuuride eripära säilitamiseks. Lõimumise sisuks pole inimeste õnnelikuks tegemine, vaid pigem on see sisemiselt konfliktne protsess, mis ei pruugi alati ühele või teisele osapoolle täielikult meeldida – see nõuab vastastikust kohanemist. Kui võrdsete võimaluste kindlustamine on peamine integratsiooniprogrammi elluviimise poliitiline mehhanism, siis ühiskonda lõimumine on iga indiviidi enda vaba valiku tulemus.

Kuid kõik see viib järgmise probleemi: isegi kui riik ja

ühiskond tagab kõigile võrdsed võimalused alates haridusest kuni integratsioonini, siis ei pruugita neid alati ära kasutada. Kõige ilmekamalt iseloomustab seda olukord tööturul, kus on ellu viidud erinevaid projekte, et kaasata ja täiendkoolitada nii ajutiselt kui ka pikaajaliselt töötuid ning edendada tööturgu. Enamik projektist osavõtjaist saab sellest innustust ja see toob muutusi nende edasises elus: leitakse uus amet, alustatakse ettevõtlusega või lihtsalt omandatakse kogemusi, mis võimaldavad neil edaspidi sobivat tööd leida. Probleemiks on aga pigem need inimesed, kes ei tule kodust välja, et end arendada ja tutvuda uute võimalustega. Edu saavutamiseks on aga vaja tahtmist ja julget pealehakkamist ning üldjuhul vajaksid just sellised inimesed täiendavat psühholoogilist abi ja nõustamist, et oma elus edasi liikuda. Tuge aga võib leida täiendkoolitustelt või hoopiski nõustamiskeskustest, kus on abiks professionaalid või ka inimesed, kes lihtsalt jagavad oma kogemusi ja teadmisi teistega.

Seega on võrdsed võimalused nn “kahe otsaga asi”, mille korral tuleb luua välja-vaateid, aga samas neid ka ära kasutada, sest muidu pole kasu ja kõik tehtu võib osutuda mõttetuks. Saavutatud võrdsed võimalused viivad aga ühiskonna tasakaalustatuseni, mis tähendab vastastikuseid kokkuleppeid, mille puhul kõik pooled peavad tegema teatud järeleandmisi, kuid samal ajal tagama oma põhihuvide kaitse. Kuna Eesti on rahvaarvult nii väike, siis riigi esmane ülesanne peaks olema panustada oma kodanike juurdekasvusse ning kõigile elus võrdsete stardivõimaluste loomisse, sest sellega saame loota, et ehitame riiki oma järeltulevatele põlvedele. Nagu ütleb Hiina vanasõna: kõige kiirem tee seatud sihini on siis, kui lähed ringiga.

Liisa Randmäe

12. klass

Treener peab olema nii kasvataja kui ka lõvitaltsutaja rollis

Keset palavat juunipäeva müttab treener Jaan Tamm oma lootustandvate õpilaste Liina ja Meriliga staadionil. Täna on mees juba ligi neli aastat tõstamaalane olnud ja ei kahetse toonast otsust hetkegi.

Eks ta algul arvas, et satub päris musta auku, sest ei tundnud peale vallavanema kedagi. Täna on selgunud, et see auk nii must ei olnudki ja nüüdseks elab ta igal nädalal neli päeva jutti Tõstamaal ning alles nädalalõpuks saavad kodused teda Tihemet-sas näha.

Jaanile hakkas siin kohe väga meeldima, sest kool on tore ja väike, rääkimata ilusast koolimajast. Juba esimesel korral, kui treener nägi Liina Laasmat rahvastepalli mängimas, mõtles ta, et tüdruk peaks hakkama oda viskama. Liina lihtsalt viskas poisid palliga seina külge kinni, sest tal on erakordne loomupärane viskeoskus, mida tüdrukutel väga harva esineb. Liina ise ütleb, et tree-

ner käis talle lihtsalt nii kaua pinda, kui ta enda laiskusest lahti sai ja treenima hakkas. Algul käis tüdruk väga harva trennis, aga nüüd kahel viimasel aastal on trennid juba tõsisemad. Juba eelmisel aastal noorte meistrivõistlustel sai Liina kolmanda koha ja see tekitas teistes treeneriteski elevust. Jaani meelest on ka Merilin väga andekas sporditüdruk, aga kahjuks on vigastused tema spordikarjääri se-

**Ega see auk
nii must ei
olnudki kuhu
ta sattus.**

ganud. Õpetaja kooli tuleku alguses oli trennis uudistajaid palju ja ka väga andekaid lapsi, aga kahjuks on nad täna-seks liiga kergekäeliselt sporditegemisest loobunud.

Kui Tamm vaid teaks saladust, kuidas lapsi spordi juures kinni hoida. Seni proovib ta heaga ja natuke kurjaga,

aga lõpuks otsustab ikkagi lapse oma tahe. Esimesed tulemused loomulikult innustavad iga sportlast ning silmad lähevad särama. Liinaga on samuti - nüüd kui B klassi Eesti rekord on visatud, tahab tüdruk ka trenni rohkem teha.

Treener sööb tavaliselt koos õpilasega mitu puuda soola ära ja üks õpilased muutuvad nagu natuke oma lasteks, arvab Jaan. Tulemused sünnivad koostöös ja Liinaga on Jaanil hea klapp. Liina ise hindab treeneri kurjust ja konkreetsust, siis on kindel, et ta kõik korraldused ära täidab ning tahab kindlasti temaga jätkata. Praegu on Liina viiekümne meetri tüdruk, et ületada ka naiste rekord, tuleks oda visata üle 61 meetri. Äsja 8. klassi lõpetanud tüdrukul on praegu selles tahtmist küllaga.

Väli tingimused Tõstamaal sporti teha on suurepäraseid, rahvamaja saal jääb siiski pallimängudeks ja kergejõustiku jaoks väikeseks, aga uue

spordihoone rajamine on otsustatud ja see süstib lootust. Talvel võimaldas vald korra nädalas vallabussiga sõita Pärnusse uude kergejõustikuhalli trenni tegema ja sellest oli suur abi. Treener Tamme suurimaks sooviks on, et lapsevanemad suunaksid oma lapsed spordi juurde. Eriline heameel on tal sellest, et Liina ema oma tüdart toetab ja abistab, sest Laasmat elavad Vaistes ning kojasuamane on alati keeruline. Liinagi ei jõua ema utsitamise eest ära kiita ja kui ka öde Tõstamaale kooli tuleb, siis saab ema ehk juba kahest tublist odatüdrust rõõmu tunda. Vanemate huvi lapse saavutuste vastu toetab lapsi psüühiliselt ja ega laps pea alati maailma-meistriks saama, peasi, et võsuke teeb paar tundi päevas midagi, mis ei ole paha, arvab Tamm. Rõõm oli vaadata, kui Karin ja Merilin Mitt terve aasta koos trenni tegid, miks mitte seda teistelegi eeskujuks võtta.

Ülle Tamm

Miks?

Miks on taevas tähed? Miks on maa peal rohi? Mina tean kuidas sina alles uurid, oma peene nina raamatusse puurid.

Need read õppisin kas esimeses või teises klassis, kuid meeles seisavad siiani. Arvestades seda, kui noor ma sel ajal olin, ei osanud ma ühelegi neist vastata.

Arvasin, kui lõpetan kooli, siis tean kõigele vastuseid. Kooli lõpetanud õpilased olid ju nii suured ja targad.

Kuid mis tänaseks on reaalsus? Pole kooli lõpetanud nii targad midagi. Loomulikult tean rohkem, kui ma teadsin sel hetkel.

Nüüd, aastaid hiljem, oskan paljudele küsimustele vastata väga teaduslikult lähenedes, kuid kõike ma ei tea ega saa kunagi teadma.

Mõeldes uuesti sellele luuletusele, on ju olemasolu see, millele siiani ei osata vastata.

Miks seisavad tähed seal, kus nad on? Miks nad ei ole siin maa peal?

Nii mõtlesin ka siis, kui seda klassis ette lugesin.

Mõndadele küsimustele on leitud vastused, aga tekivad uued, veel keerulisemad küsimused. Mida rohkem tead, seda rohkem hakkad küsima: „Miks?”

Alati pole võimalik kõigele vastust leida. Kuid kui jätta küsimata, ei pruugi kunagi vastust teada saada.

Inimkonna suurimad saavutused olid ajendatud soovist saada teada, miks see just nii on.

Isegi Einstein väitis kord, et tal on vaid uudishimu ja muula visadus.

Kerle Mikk
12. klass

Keelega võib rohkem haiget teha kui terariistaga

Nii see juba on, et keel on see kõige võimsam relv, millega on võimalik sõdida ja kedagi haavata. Ajaloostki on teada mitmed juhtumeid, kus kellegi sõna on saanud otsustavaks ja mõnikord ka lausa tapvaks.

Kuid lisaks taolistele määravatele ajaloosündmustele, on keel oluline ka igapäevaelus. Keele abil saab ennast väljendada, suhelda jne. Kahjuks saab keelega ka teistele haiget teha ja tagajärg võib olla mitmeid kordi hullem, kui haavamine terariistaga.

Teame ju igauks, kui raske on kellelegi öelda, kui kallist ja tähtis ta on. Kuigi nende sõnadeni jõudmine võib olla aeganõudev, siis need on kaalukad ja jäävad igaveseks meelde.

Kui kaunid sõnad on raske tulema, siis salvavad ja lausa haiget tegevad sõnad tulevad kergelt. Mõnikord võib

neid tulla kui kuulipildujast ning nende tagajärgki sama kohutav. Paari sõnaga võib muuta kogu olukorra või suhte katastroofiliseks ja purustada kõik ilusa, mis oli. Raske on unustada öeldut ja veelgi raskem on taastada olnut.

Miks meile meeldib teistele haiget teha ja seda kõike veel nii kergekäeliselt?

Aga miks me siis käitume nii uisapäisa ja lõhume nõnda kergelt just seda, mida on tegelikult raske saavutada? Miks meile meeldib teistele haiget teha ja seda kõike veel nii kergekäeliselt?

Eks see inimloomus on keerule ja tihti on raske mõis-

ta, miks keegi käitub nõnda nagu ta käitub. Aga ennast tuleks talitseda, sest kellelegi ei meeldi ju inimene, kes pilub teravusi ja salvab nagu madu.

Eelistame ikka neid enda läheduses, kes oma sõnadega hoiavad ja armastavad. Seejärel tuleb ise öelda veelgi rohkem kauneid ja ilusaid sõnu oma lähedastele ja kõigile, kes on tähtsad, ning hoida neid ka oma läheduses.

Samas aga ei tasu alati igast solvavast sõnast välja teha, sest sageli on need öeldud mõtlematult ja tekitavad vaid piinliku olukorra, kus häbisse jääb tegelikult ainult nende sõnade ütleva.

Nagu ütleb vanasõna, siis üheksa korda mõõda ja üks kord lõika ning selle järgi tasub käituda peaaegu igas olukorras.

Liisa Randmäe
12. klass

Luigepere pidulik paraad Tõstamaal

Taas on luigepere Ermistu järvel pispere kaela kandma kasvatanud ja nii nagu täna saatsime õpilased suvepuhkusele, nii läheb ka luigepere merele suvitama - vahva mis?! Vanarahvas teab rääkida, et see on juba neljas kord, mina nägin esimest korda eelmisel aastal, kuidas "rongkäik" kulges.

Toomas Mitt

Millest tunnend Pootsi laata?
Randade kollase sapaka, vaibakoja
triibukirja-vaipade, Valduri sasliku,
Milvi taimekraami, rõõmsate
esinejate ja palava ilma järgi, õllest
ja meestest (rammu) rääkimata.

Vana pilt jutustab

Oja Vassu: tööd tuleb teha nii nagu

See vana pilt on pärit sõjaeelsest ajast 1930-ndate aastate keskpaigast Tõstamaa valla meeste koosolekult, keskel (istub) säärikutes kuulus vallavanem ja eeskujulik põllumees Vassili Ojamets (1894 – 1979, rahvasuus Vassila, ka Oja Vassu).

Vallavanemaks valiti teda mitu korda järjest. Veel praegugi, kiidetakse ta ilusaid kõnesid ja kui hästi ta veel laulnud. Ta on ka ise laule loonud (neid on lindistatud). Vassu oli mees, kes aina töötas ja oli kogu pika elu täiesti terve. Õelnud sageli: inimesel peab tugev tahtejõud olema ja tööd tuleb teha nii nagu oleksid igavene.

Ojametsal oli kolm tütart: Helmi (1922 – 2000), Selma (1926 – 2004) ja Maie (sünd. 1939). Maie Erikson on hea mäletamise ja laheda jutuga. Ta on nii Ermistu kui ka Lepaspea küla läinud aegadest palju kõnelenud. Ja seda tänase päevani, just praegu kuundes juuni öhtul helistasin talle, ta oli parajasti põllult tulnud, kurtis kuuma päikest ja lisas huvitavaid detaile oma isa elukäigust. Aitäh!

Noorus oli Vassili Tõstamaa mõisa aednikupoiss. Ermistu karjamõisa maadele tuldi (siis Karlson) Metskülast Vanajaani popsikohalt. Eks talu nimi Oja tuli sellest, et just nende talu kohal tegi Ermistu oja imekauni looke.

Osa hooneid asub kivisel seljakul (maa oli kallis ja hoonete alla head põllumaad ei raisatud), teine osa madalamal. Sauna minnes tuli mäest alla joosta. Imetlesin hoonete asukohaks valitud paika 1985. aasta suvel. Siis seisid hooned juba tühjalt.

Oja rehielamu sai valmis 1925, karjalaut 1930 (lauta peale mahtus 100 koormat ristikehina), ilus saun kuivati

Vallameeste koosolekult, ees keskel (istub) säärikutes vallavanem Vassili Ojamets.

ja puutöötoaga, kelder 1929, ait 1928, sepikoda 1922. Nüüdseks hooned hävinud, talu maa müüdüd.

Vassu plaanis ehitada häärberit, aga enne tuli sõda. Talul oli suur marjaaed, siis juba viltuvajunud mesi-puudega (vahest olnud neid isegi sadakond). Samuti mitu õunaaeda vähemalt paarisaja puuga. Üht suurte siniste õuntega puud kutsutud rootsi raudpeaks (alles kevadeks läinud need õunad heaks).

Oja talu suurim väärtus oli nende kuulus hästi hooldatud puhtatõuline lüpsikari (10 – 12 lehma). Vassul jätkus aega ja jõudu kasvatada karjalauda seina ääres mitut sorti viinamarju (kandsid hästi). Neile tõi ta kastmisvett alevist lihunikku juurest ja talveks pani viinamarjaväädid õlgedega kinni.

Oja karjalauda ehitamine 1930.

Oja talu suuruseks oli 25 ha (hiljem ostis 5 ha juurde). Ta alustas 6 ha põllumaaga ja

sõja alguseks oli ta jõudnud kogu oma talu maa põlluks "üles ajada".

u oleksid igavene

Pilt Oja talu rehielamu 1985.aastal.

Oja talu kaks suurt rändrahnun). See oli vapustav: läbi kivirägastiku Vassili kaevatud põllukraavid, risti läbi kivise mäeseljaku kivikülvi. Kõike seda on see mees teinud ise ja oma perega (vaid kord olnud neil lühikest aega sulane).

Külamehed teadsid jutustada, kuidas tütreid olid tal abiks kive kangutamas ja puude juuri lahti raiumas. Puude juurimisega kasutanud isa tuule abi ja vahest teinud seda isegi "latritule valgel". Tütar mäletab kuidas ema isale metsa jõululaupäeval sooja saia järele saatis.

Kõik oma põllutööriistad, vankrid, reed tegi peremees ise. Eriti hästi oskas ta hobuseid rautada. Maie meenutas oma kodutalu varemetses käiku – isegi oma sepipajas tehtud uksehinged olid seinast välja tõmmatud ja ära viidud.

Isa olnud väga range mees. Kord juhtunud Maiel äestamisel äpardus, tal jäänud kolk ühe õunapuu taha kinni ja tõmmanud tüki koort maha, siis mätsinud ta mullaga selle koha kinni, et isa ei näeks.

Vassu olnud suur tubakasvatataja. Lapsed pannud ta tubakalehti paeltesse ajama. Peale tubakalehtede kuivamist pandud need talveks puunõudesse, kivid pressiks peale. Tubakatöö käinud isal surmani.

Vassu ametiajal olnud tal kaks päeva nädalas vaja vallamajas olla. Kord kiirel tööajal, mitte vallapäeval, näinud Vassu vallakirjutajat nende poole tulemas.

Ta peitnud end sahvrise, kus parasjagu oli värskest ahjust tulnud sai. Asi polevat väga tähtis olnud ning Vassu ei läinudki vallamajja.

Tulnud sahvrast välja ja öelnud, et nüüd on kõht täis ja läks hoopis Tagametsa "põllale külma".

Vassu arreteeriti 24. veebruaril 1945 metsatöölt tööriiete ja märgade jalgadega ning viidi sinna samasse vallamajja kartseriruumi kus teda ja paljusid teisi mõnda aega kinni peeti. Hobuse toonud metsast koju teised.

25. märtsil 1949 koolivaheajal küüditati pere. Vassu naine koos kahe tütre (vanem tütar elas eraldi), Vassu 84 aastase voodihaige isa Karp Karlsoni jätsid küüditajad üksinda maha. Mitu korda püütud teda püsti ajada, kuid Karp ei suutnud tõusta ja sellesama hirmsa päeva õhtul ta suri.

Vassili Ojamets pääses Ufaast 1954 oma pere juurde ja koju Eestisse jõuti 1958.

Kõige muu hävinenu kõrval olnud isal valusalt kahju oma talu piimakarja hävimisest. Mida mõtleb seda lugedes tänane noor inimene?

Vaike Hang

Ära jäta raha riigile!

▣ Erastamisväärtpaberite (EVP), kehtivusaeg saab sel aasta lõplikult ümber.

Alates eelmise aasta lõpust EVP-sid erastamisel kasutada, osta ja müüa enam ei saa. Kui teil on aga jäänud arvele mingi hulk kasutamata jäänud EVP-sid, saate 2. juulini taotleda riigilt nende hüvitamist. Riik hüvitab kasutamata jäänud erastamisväärtpaberid kursiga üks kroon ühe väärtpaberi eest, seega saab hüvitise taotleja täpselt nii palju raha, kui tal on arvel kasutamata jäänud väärtpabereid.

Peale 2. juulit 2007 on aga rong läinud ja need, kes selleks ajaks hüvitist taotlenud pole, EVPde eest enam raha ei saa.

Kuidas hüvitist saab?

Kõigil tuleks igal juhul kontrollida, kas neil on jäänud arvele üle 250 krooni väärtuses EVP-sid – väiksemaid arveid riik ei hüvita. Arved võivad olla Hansapangas ja SEB Eesti Ühispangas – teised Eesti pangad EVP-dega ei tegele.

Paljud arvavad, et kui pank läks pankrotti, kadusid ka nende EVP-d – see pole sugugi nii! Pankrotistunud pankades asunud EVP-arved viidi ka üle Ühispanka või Hansapanka.

Hüvitise taotlemiseks tulebki esitada avaldus selle panga kontoris, kes Teie EVP-arvega tegeleb. Pangatellerid annavad avalduse blanketi ja juhendavad selle täitmisel. Avalduse esitamise eest tuleb pangale maksta 50 krooni teenustasu.

Kes hiljaks jääb, see ilma jääb?

Pärast 2. juulit 2007 pangad enam avaldusi vastu ei võta. Siiski – kui taotlus on väga erilisel põhjusel jäänud õigel ajal esitamata, saab veel pöörduda rahandusministri poole, kes võib mõjuva põhjuse korral ka hilinenud avaldusi vastu võtta.

Nüüd polegi muud, kui pass kätte ja kiirelt panka järele kontrollima, kas ja kui palju võiks veel EVP-sid alles olla!

Uku Hänni

rahandusministeeriumi
halduspoliitika nõunik

Peretütrelt Maielt kuuldu põhjal tegin retke läbi nende talu maade (leidsin üles ka

Mälumängijad läksid suvepuhkusele

Lõppes Tõstamaa spordiklubi poolt korraldatud ja sellel hooajal kaheksast mängust koosnenud mälumängusari.

Usun, et osalenud kolmeistkümnele võistkonnale polnud esmatähtis võit, vaid meeldiv seltskond, nuputamis- ja teadasaamisrõõm.

Tunnustust väärivad kõik osalenud võistkonnad ja nagu ütles üks mängujuhtidest Joel Kukk: kõige rohkem võitsid tahapoole jäänud võistkonnad, sest nemad said kõige rohkem targemaks. Viimase mängu järel reastasid võistkonnad:

VASKA - Mare Pärna, Anni Volgerad, Õie Raist, Hendrik Raist

NULLIRING - Enn Martson, Heikki Luhamaa, Karin Randmäe, Kerli Brandt

MM - Anneli Võso, Kalev Martson, Enno Kase, Marek Lind

POOTSI - Toomas Mitt, Valdur Palits, Heili Timm, Egle Leetmaa

TÕHELA - Kirsti Talu, Kaarin Reinson, Aare Sutt, Jaak Tork

LÕVISÜDA - Jaan Tamm, Mihkel Lühiste, Hannes Vahemäe, Elli Teras

ÜKSTEIST - Piret Volgerad, Andres Laur, Tõnu Salu, Inger Vahuvee

OKAS - Leo Salk, Õnne

Kolm parimat võistkonda olid Vaskad(1), Nulliring (2) ja MM.

Salk, Marek Salk, Indrek Meras

OPTIMISTID - Erge Saare, Grete Adler, Ene Jurjev, Katrin Tõnisson

VIISTEIST - Kadri Salu, Marie Kriisa, Õie Merimaa

EINSTEINID - Liina Käär, Eve Käär, Ats Käär, Aita Lind

LEA - Karmo Kuura, Madis Martson, Janek Tuulmees, Alvar Nurm

KAJA - Liisa Randmäe, Eda Vallimäe, Karoliine Kask, Ida Joao

Toomas Rõhu

Tõstamaa vald osales Pärnumaa suvemängudel

□ Tõstamaa vald osales Pärnumaa 46. suvemängudel kolmel alal – jahilaskmises, kergejõustikus ja naiste võrkpallis.

Alade kokkuvõttes saavutati kõrgeim kuues koht neljateistkümne võistkonna hulgas jahilaskmises. Kolmanda koha saavutanud võistkonnast jäadi maha vaid ühe punktiga.

Võistkonda kuulusid Airek Kolju ning Mikk, Alar ja

Kaur Kuusik. Noorte arvestuses saavutas Kaur Kuusik individuaalselt 4. koha.

Kergejõustikus olid väljas treener Jaan Tamme õpilased ja üldkokkuvõttes saavutati 13. koht.

Esikoha võitsid Liina Laasma odaviskes nii 400 g kui 600 g odaga kõrgeklassiliste tulemustega 49,54 ja 42,84 m, Leenu Aava A klassi 800 m (2.35,06) ja 1500 m jooksus (5.24,3) ja Karoliine Kask

A klassi odaviskes (33.57).

Teise koha saavutas Kristiina Reinfeldt A klassi kettaheites (26.78), veel saavutasid Teele Tinast 4. koha A klassi 1500 m ja 6. koha 800 m jooksus (3.02,48), Eda Vallimäe 5. koha A klassi 1500 m jooksus (6.11,2), Karoliine Kask 5- koha A klassi kuulitõukes (7.48), Merlin Mitt 5. koha A klassi 100 m jooksus (13,87), Laura Pärna 6. koha B klassi 100 m jooksus (13,9),

Sten-Ander Ojakallas 7. koha B klassi kuulitõukes (9.67) ja Taavi Marus 8. koha A klassi. 1500 m jooksus (4.52,91).

Naiste võrkpallis said Grete Adler, Imbi Alpius, Kätlin Jürgens ja Karoliine Kask. 11. koha.

Üldkokkuvõttes andsid need tulemused 13. koha, väiksemate valdade grupis (alla 2000 el.) III koha.

Tõstamaa spordiklubi

Täiskasvanute gümnaasium kolib

Rege rauta suvel, vankrit talvel.

Sellest vanasõnast läh- tudes on just kooliaasta lõpul aeg mõelda õpingute jätkamisele.

Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium pakub põhi- ja keskkariduse täiskasva- nutele järgmisi võimalusi:

■ põhihariduse omandamine: kui oled vähemalt 17-aas- tane ja põhikool lõpetamata, siis meie koolis on võimalik alustada õpinguid alates IV klassist. Vanuse ülempiiri ei ole.

Lõppeval õppeaastal olid vanimad põhiharidust omandama asunud õpilased 30-aastased.

■ keskkariduse omandamine: vanuse alam- ja ülempiiri ei ole. Mõõduval õppeaastal oli

vanim X klassi astunu 47- aastane.

Õpilasel on vastavalt oma töö- ja elugraafikule või- malik osaleda õppetöös kas hommikul või õhtul.

Gümnaasiumis on või- malik õppida ka üksikuid õppeained. Kui täiskas- vanu leiab, et näiteks tema matemaatikaalased tead- mised vajavad täiendamist, siis on võimalik läbida güm- naasiumi matemaatika kur- sused, sooritada koolieksam ja saada ainetunnistus.

Üksikuid õppeained või- vad asuda õppima ka ini- mesed, kellel on õpingud gümnaasiumis jäänud pooleli mitterahuldavate aastahin- nete tõttu. See on võimalus poolelijäänud klassi lõpeta- miseks.

X klassi on õppima ooda- tud ka kõik need põhikooli lõpetajad, kes tahavad harid- ust omandada täiskasvanu- likus õppekeskkonnas.

Vastuvõttu teostab nõus- taja, kes aitab õpilasel valida tema võimalustele ja eelne- vatele õpitulemustele vas- tava õppevormi.

Kuna kool vahetab asu- kohta, toimub vastuvõtt juu- nis aadressil Lembitu 1a ja augustis aadressil Noorteväl- jak 2.

Vestlusele nõustajaga on vajalik eelnev registreeru- mine. Telefon 443 7267 jääb muutumatuks.

Info vastuvõtu tingimuste kohta kooli kodulehel <http://www.ptg.parnu.ee/index.php?leht=vastuvott>.

PTG

KUHU MINNA

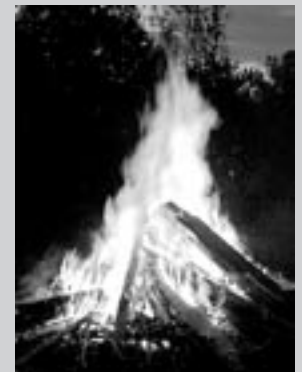
Pühapäeval, 17. juunil kell 14 toimub **TÕSTAMAA SURNUIAPÜHA**

Neljapäeval, 21. juunil kell 9 - 10.30 Tõstamaa rahvamajas **DOONORIPÄEV**

Reedel, 22. juunil kell 21 **JAANITULI Tõhelas**. Esinevad rahvatantsijad, muu- sikat teeb ansambel **ABASOL**

Laupäeval, 23. juunil kell 21 **JAANITULI Tõstamaal**. Maa- ja meremehed, pange end juba valmis köieveoks! Muusikat teeb **Ardo Juhkov** koos ansambliga **LA-DI-DAA**.

Laupäeval, 7. juulil **MANIJA LAULUPIDU**. Jälgi reklaami!

13.-14. juulil **V SELISTE KÜLAPÄEV**

Laupäeval, 21. juulil Tõstamaa laululaval **JUULI-ROCK**. Noortebändid, peaesineja **"MARILEEN"**. Jälgi reklaami!

Laupäeval, 21. juulil **Tõhelas tantsuõhtu** koos **Üllar Jõrbergiga**.

XI Tõstamaa vallapäevad toi- muvad 10.-12. augustil. Mõtle välja ja paku ka oma üritus või idee (küsi tel 523 6350 - Önnela)

Manijal loodi külaselts

■ Mark Soosaare eestve- damisel loodi Manija kü- laselts.

Seltsi eesmärgiks on ai- data kaasa muuseumi loo- misele, edendada kihnu käsitöö tegemise võimalu- si, korraldada kontserte, näitusi ja kursusi, anda välja trükiseid.

Otsustati liikmemaksu suurus ja valiti juhatus.

Tõstamaa Tuuled

Saarerahvale räägiti regionaal- poliitikast

■ Aasta jagu Manijal väl- tavat koolituste sarja alus- tas TÜ sotsiaalteaduskon- na dekaan PhD Eiki Berg, kes andis ülevaate Eesti regionaalpoliitikast.

Tema sõnul on kõige olulisem inimeste liikumi- se põhjus ääremaadelt lin- nadesse elatusvahendite puudumine.

See tõik tekitas külarah- va elava arutelu saarerah- va jaoks vaenuliku uue kalapüügiseaduse üle.

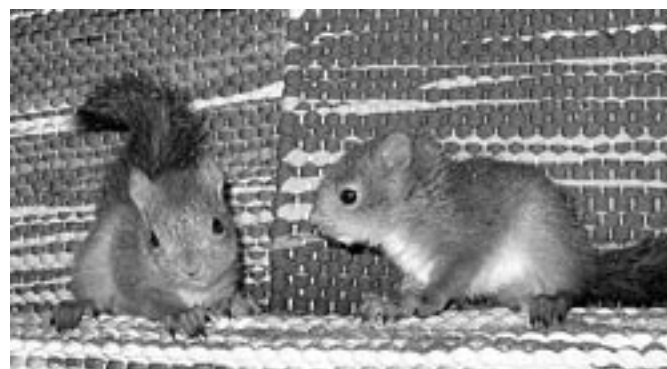
Tõstamaa Tuuled

Malevlased taas tööhoos

Tõstamaa õpilasmalevlased töötasid esimesel päeval staadio- nil ja rohisid kummikatte vahedest umbrohtu. Pildil Signe Heinla, Heleri Birk ja Ulla-Marleen Sommer.

Oravapojad külastasid vaibakoda

Pootsi mõisapargist päästeti ema kaotanud oravapojad, kes viidi kosumisele Nigula LK turvakodusse.

Juunikuu juubilarid

NEONILLA

RIIDAMETS	89	Seliste küla
MARIA PULS	84	Rammuka küla
HARRI TRUMP	84	Kastna küla
LEIDA OLESK	83	Tõstamaa alevik
ELVIINE PÕLTSAM	82	Rammuka küla

ARNO TOHV	81	Männikuste küla
VILMA MÄNNIKU	80	Tõstamaa alevik
HELJU VELIKOK	80	Alu küla
ANNA PULL	79	Manija küla
MEINARD TSILK	77	Tõhela küla
HELMİ RAHUMÄE	77	Kavaru küla
ELSA VILGATS	76	Alu küla
MEERI TILK	75	Tõstamaa alevik
HEINO SIRELI	74	Lõuka küla
LEIA RANNIK	74	Tõstamaa alevik
HELJU SAAR	74	Tõstamaa alevik
ELFI VOOL	73	Peerni küla
HELMİ ODES	72	Lõuka küla
HELDUR KUUSK	71	Päraküla küla
ANTS JAANSO	71	Tõlli küla
ARVO TETSMANN	70	Tõlli küla
ALLI PREMÉT	60	Kavaru küla
ARMA HANNUS	55	Tõlli küla
PEETER		
MÄNNAMÄE	50	Ermistu küla
AIME SUTT	50	Tõstamaa alevik

JÜRI PRESS

12.09.1947 – 02.06.2007

TÕSTAMAA VALLAVALITSUSE AMETNIKUD ON

KOLLEKTIIVPUHKUSEL

25. juuni - 1. august 2007.
Kohal valveametnik. Info tel 449 6180

Scanfil OÜ on rahvusvahelise kontserni Scanfil OYj tütarfirma. Kontserni peamisteks tegevusvaldkondadeks on telekommunikatsiooni, tööstuselektroonika ja lehtmatali toodete valmistamine.

Seoses tootmismahu suurenemisega otsime oma Pärnus asuvasse töökasse meeskonda täiskohaga või suvisele praktikale:

* **PULBERVÄRVMISLIINI ABITÖÖLISI** (2 vahetuses)

* **SEADMEKAPPIDE MEHHAANILISI KOOSTAJAID** (2 vahetuses)

* **PAINUTUSPINGI OPERAATOREID** (2 vahetuses)

* **LAOTÖÖTAJAJAID** (1 vahetuses)

Sobiv kandidaat eeltoodud ametikohtadele on õppimisvõimeline meesterahvas, kes on valmis tegema ka füüsilist tööd. Väljaõpe kohapeal.

Samuti otsime
ELEKTROONIKATOODETE KOOSTAJAID.

Töö eeldab rutiinitaluvust. Sobib naistele.

Tööajad: ühes vahetuses töötades kella 8-16.30 ning kahes vahetuses töötades kella 6-14.30/14.30-23.

Töökoht asub Pärnus, Vana-Sauga 40. Kandideerimiseks saata CV ja avaldus posti teel või e-postiga aadressil heli.kubar@scanfil.com.

Vajadusel jagab lisainfot personalijuht Heli Kübar telefonidel 446 4848 või 5656 8220.